

Bulletin 1998, 0 Voorwoord (Bewerkt door Mr F. Theo Kremer, directeur Stichting PIV)
Bulletin 1998, 0 Wettelijke rente (Bewerkt door Mr R. Ph. Elzas, advocaat Dirkzwager, Advocaten en Notarissen)
Bulletin 1998, 0 Het PIV-kennissysteem (Bewerkt door Mr V. Hoogland, Projectleider Kennissysteem)
Bulletin 1998, 0 LSA Geschillencommissie declaraties; een tussenstand (Bewerkt door Mr F. Theo Kremer, directeur Stichting PIV)
Bulletin 1998, 0 'Tijdschrift voor vergoeding personenschade' (TVP) (Bewerkt door J.L.M. Misana, lid van de Raad van Advies Stichting PIV)

Bulletin 1998, 0 Voorwoord (Bewerkt door Mr F. Theo Kremer, directeur Stichting PIV)

Dit is het nul-nummer van het PIV-bulletin, maar ik hoop dat de inhoud daarvan een hoger niveau heeft.

Wèl is het een echt nul-nummer, in die zin dat het nog niet onder verantwoordelijkheid van de PIV-redactie is samengesteld; en wel om de eenvoudige reden dat deze redactie nog niet formeel is aangetreten. Dit is dus 'slechts' een bulletin onder verantwoordelijkheid van 'de directie'.

Hoofdmoot van dit bulletin is een artikel van mr Rob Ph. Elzas (advocaat bij Dirkzwager) inzake het rente-arrest (HR 17 oktober 1997). Daarnaast treft u aan een artikel van mevrouw mr Vivian Hoogland (Projectleider PIV-Kennissysteem), een artikel van Jan L.M. Misana (lid van de Raad van Advies) en een artikel van ondergetekende.

Het is de bedoeling dat het PIV-bulletin geregeld zal verschijnen, maar dan wèl met een echte redactie.

Het PIV hoopt (ook) hiermee in een behoefte te voorzien en ik houd me aanbevolen voor nadere suggesties over de vorm en inhoud van het PIV-bulletin.

Bulletin 1998, 0 Wettelijke rente (Bewerkt door Mr R. Ph. Elzas, advocaat Dirkzwager, Advocaten en Notarissen)

1. Samenvatting

1.1 De wettelijke rente bedoeld in art. 6:119 BW en in art. 1286 BW (oud) geeft nog steeds aanleiding tot vragen en discussie. Niet zozeer de hoogte - die wordt periodiek vastgesteld - maar wel de ingangsdatum en - vooral voor wat betreft het oud-BW - de wijze van aanzeggen.

1.2 In zijn op 17 oktober 1997, VR 1998/5 gewezen arrest overweegt de Hoge Raad, dat volgens oud-BW voor het doen ingaan van de wettelijke rente ingeval van inkomensschade tenminste na afloop van elk jaar opnieuw moet worden aangemaand, dit met het oog op de wijze waarop de rechter deze schade zou kunnen begroten.

1.3 De Hoge Raad heeft duidelijk gemaakt, dat het de rechter is die een grote mate van vrijheid heeft bij het kiezen van een wijze van begroting van langlopende inkomensschade. Niet bij voorbaat is uitgesloten dat als peildatum voor een inkomensschade gekozen wordt de dag van het ongeval.

1.4 Het nadelige effect van het ontbreken van een - volgens oud-BW - periodiek herhaalde wettelijke rente-aanzegging kan worden opgeheven of verminderd doordat partijen overeenkomen dat de geleden schade wordt vermeerderd met wettelijke rente, voorzover de geleden schade niet door middel van voorschotten is gecompenseerd. Vervolgens wordt een begroting gemaakt van de toekomstige schade, welke gekapitaliseerd wordt met een peildatum die ligt in de buurt van de

vaststelling of uitkering van de schade. Op die manier wordt toekomstige schade niet behandeld als een reeds geleden schade. Indien er aanleiding is reeds gemaakte berekeningen te herzien, ligt het op de weg van de assuradeur om de herberekening te verzorgen, althans de daaraan verbonden kosten te vergoeden.

2. Nieuw BW

2.1 Met het van kracht worden van het thans geldend burgerlijk wetboek per 1 januari 1992 gaat de wettelijke rente ingeval van schadevergoeding uit onrechtmatige daad automatisch lopen, zonder dat een uitdrukkelijke of schriftelijke ingebrekestelling vereist is. Art. 83 sub b Boek 6 BW bepaalt dat de debiteur die de schade dient te vergoeden, zonder ingebrekestelling in verzuim is indien de verbintenis tot schadevergoeding voortvloeit uit onrechtmatige daad. De wettelijke rente loopt dan vanaf het moment dat de schadevergoedingsverbintenis opeisbaar is.

2.2 Ten aanzien van de vraag op welk moment een schadevergoeding opeisbaar is, zal gekeken worden op welk moment de schade geacht moet worden te zijn geleden. In zijn arrest van 17 oktober 1997, VR 1998/5, heeft de Hoge Raad onder meer overwogen, dat schade die voortvloeit uit blijvende arbeidsongeschiktheid, ontstaan door een letsel veroorzaakt door een ongeval, ook kan worden begroot in één 'lump sum' door middel van kapitalisering. Het is volgens de Hoge Raad niet bij voorbaat uitgesloten dat als peildatum voor de begroting van die schade de dag van het ongeval mag worden gekozen. Op deze peildatum zou alsdan de gekapitaliseerde schade opeisbaar zijn. Dat betekent dat naar huidig recht de wettelijke rente vanaf de ongevalsdatum automatisch zou gaan lopen over de per die datum gekapitaliseerde schade. Dat op het moment van het ontstaan van de schade nog niet terstond de exacte omvang bekend is, staat op zichzelf aan een begroting per die datum niet in de weg (Staat/Van Driel; HR 12 april 1985, NJ 1985-625).

2.3 Ook in het kader van een verbintenis tot schadevergoeding dienen partijen zich tegenover elkaar te gedragen overeenkomstig de eisen van redelijkheid en billijkheid (art. 2 Boek 6 BW). Aan de rechter komt naar huidig recht zowel als naar het voor 1992 geldend recht met betrekking tot de wijze van begroting een grote mate van vrijheid toe, terwijl zijn beslissing te dier zake in belangrijke mate verweven is met een feitelijke waardering van de omstandigheden van het geval. In het huidig recht heeft zulks uitdrukking gevonden in art. 6:97 en 6:105 BW. Doorgaans bepaalt de rechter die de schade begroot tevens vanaf welke dag of welke dagen wettelijke rente over de door hem toegewezen bedragen verschuldigd is. Naar huidig recht is daarbij beslissend de dag of de dagen waarop de schuldenaar terzake van zijn verbintenis in verzuim komt, waartoe ingevolge art. 6:83 aanhef en onder b, geen ingebrekestelling vereist is, maar voldoende is dat de verbintenis voor het betreffende bedrag is ontstaan (aldus HR overweging 3.8, arrest 17 oktober 1997).

3. Oud-BW

3.1 Volgens het recht van vóór 1992 lag het anders. Krachtens het toen geldende art. 1286 (oud) BW was voor het doen ingaan van de wettelijke rente vereist dat een aanmaning en mededeling aan de schuldenaar werd toegezonden. Krachtens de overgangswetgeving en HR 26 maart 1993, NJ 1995-42, leent de per 1 januari 1992 ingevoerde regeling zich niet voor anticipatie. Het betekent, dat het oud-BW en art. 1286 nog steeds van toepassing zijn op schadevergoedingsverbintenissen die voortvloeien uit gebeurtenissen die zich voor 1 januari 1992 hebben voorgedaan.

3.2 Krachtens art. 1286 lid 3 oud-BW diende de schuldeiser een schriftelijke sommatie te versturen waarbij een termijn werd gesteld en werd aangezegd dat bij gebreke van tijdige voldoening aanspraak gemaakt zou worden op de wettelijke rente vanaf een bepaalde datum, uiteraard gelegen na de termijnstelling. Een sommatie die niet aan die eisen voldoet, mist effect voor wat betreft het gaan lopen van de wettelijke rente. In zijn arrest van 17 oktober 1997, heeft de Hoge Raad uitdrukkelijk overwogen:

'3.8

In het hier toepasselijke recht van voor 1992 werd, zoals hiervoor reeds herhaaldelijk aan de orde kwam, voor het ingaan van de wettelijke rente tevens de in art. 1286 lid 3 (oud) BW bedoelde aanmaning en mededeling geëist. Zoals uit het voorgaande voortvloeit, dient een advocaat die voor de vraag staat wanneer en voor welke schade hij een aanmaning en mededeling met het oog op de

wettelijke rente zal doen uitgaan, in beginsel rekening te houden met alle redelijkerwijs in aanmerking komende mogelijkheden die de rechter te zijner tijd terzake van de wijze van begroting van de schade zal kunnen kiezen. Met het oog op een mogelijke begroting in de vorm van gekapitaliseerde toekomstige inkomensschade zal hij terstond voor de rente over het hele in aanmerking komende bedrag moeten aanmanen; met het oog op een mogelijke begroting in de vorm van de concrete gedurende elk jaar geleden of nog te lijden inkomensschade zal hij tevens tenminste na afloop van elk jaar opnieuw moeten aanmanen' (onderstreping E.)

3.3 Periodieke aanzegging

In de rechtspraak was het niet gebruikelijk periodiek een wettelijke rente-aanzegging te verzenden. De vraag is of het ondanks het arrest toch niet mogelijk is voor nog niet geleden schade een aanmaning te verzenden en wettelijke rente aan te zeggen voor de op dat moment nog toekomstige schade.

In zijn conclusie vóór het arrest van 17 oktober 1997 noemt de advocaat-generaal Bloembergen een tweetal vindplaatsen (NJ 1985-625 , p. 2063 en 2064, alsmede Tweede Kamer 1969-1970, 10534, nr. 5, p. 1). Behalve dit laatste citaat uit de memorie van antwoord komt de kwestie ook nog aan de orde in het voorlopig verslag (nummer 4, p. 1) en ook in de mondelinge behandeling (Handelingen Tweede Kamer 1969-1970, p. 4004 en het antwoord van de minister, p. 4007) waarin minister Polak opmerkt:

Wèl blijf ik van mening dat wanneer er nieuwe niet in de aanmaning genoemde schadeposten optreden - de patiënt moet na het ziekenhuis nog revalideren, iets wat de schuldeiser niet kon voorzien - daarvoor een nieuwe aanmaning moet komen met opgave van een tijdstip, waartegen betaling wordt verlangd, alvorens daarover rente verschuldigd wordt.

Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat voor een wel voorzienbare, telkens terugkerende schadepost geen nieuwe aanmaning hoeft te worden verzonden. Ook de nota naar aanleiding van het verslag 2, wetsontwerp 11923, nr. 5, stipt de wettelijke rente-kwestie aan, maar levert geen nieuwe gezichtspunten op.

3.4 Nu voor alsdan ...

De vraag is nog open in hoeverre een wettelijke rente-aanzegging nu en voor alsdan terzake van alle geleden en nog te lijden schade een rechtsgeldig effect heeft met betrekking tot de na die aanzegging opvallende (periodieke) schade.

3.5 Onverplicht

Degene die tot schadevergoeding is gehouden, kan ook uit zichzelf verklaren dat hij/zij bereid is wettelijke rente te vergoeden telkens vanaf het moment dat een (nieuwe) schadepost is ontstaan, ook indien er na het ontstaan van die schadepost geen aanzegging terzake van wettelijke rente is verzonden.

3.6 Ratio periodieke aanzegging

De ratio van het telkens opnieuw aanzeggen zou gelegen kunnen zijn in de omstandigheid, dat de debiteur zich ervan bewust blijft, dat hij met een nog steeds doorlopende vordering te maken heeft. Overigens is een dergelijke beschermingsgedachte niet overtuigend, nu de crediteur volgens de Hoge Raad over het recht beschikt de totale vordering gekapitaliseerd contant te maken per ongevalsdatum, waardoor de debiteur ook na het verstrijken van een periode langer dan één jaar met een omvangrijke vordering kan worden geconfronteerd.

3.7 Effect vroegtijdige peildatum

Door een vroegtijdige kapitalisatiedatum te kiezen, wordt op het moment van het afwikkelen en/of begroten van de schade een reeds geleden schade behandeld als ware het nog een nog toekomstige schade. Dat zou een nadeel voor het slachtoffer kunnen opleveren, omdat het in de kapitalisatie verdisconteerde rendement niet met terugwerkende kracht kan worden gerealiseerd (bij het kapitaliseren wordt op de nominale schade het met de uitkering te realiseren rendement in mindering

gebracht). Immers, ingeval van het aldus kapitaliseren van toekomstige schade ontvangt het slachtoffer bij voorbaat een uitkering terzake van schade die hij pas in de toekomst zal gaan lijden. In de tussenliggende periode kan met de uitkering een rendement worden gerealiseerd, met welk rendement de nominale schade wordt verminderd.

Bloembergen merkt in zijn conclusie op dat het onaanvaardbaar is een vroegtijdige kapitalisatiedatum te kiezen. Hij wijst erop, dat inkomensschade die periodiek ontstaat, telkens van toekomstige schade wordt omgezet, stukje voor stukje, in reeds geleden schade en daarover kan wel wettelijke rente worden aangezegd.

Door een vroegtijdige kapitalisatiedatum te kiezen, wordt enerzijds het beoogde rendement over de schade-uitkering voor wat betreft het verleden gemist. Anderzijds staat daartegenover de vergoeding van de wettelijke rente over de totale som, te rekenen vanaf de datum waartegen is aangemaand. Er van uitgaande dat de wettelijke rente onderhevig is aan belastingheffing (stel gemakshalve 50 %), zal een wettelijke rente die meer dan 2 x de rekenrente bedraagt, een voordeel voor het slachtoffer opleveren, en minder dan 2 x de rekenrente een nadeel.

In de meeste gevallen plegen voorschotten verstrekt te worden, die later bij de eindafwikkeling op de totale vastgestelde schade in mindering komen. Het hanteren van een vroegtijdige kapitalisatiedatum heeft tot gevolg dat reeds verstrekte voorschotten door het slachtoffer in de eerste plaats in mindering gebracht zullen worden op de wettelijke rente. Dat zou een onbedoeld schadeverhogend effect meebrengen, indien de verstrekte voorschotten niet aan concreet geleden schade zouden worden toegerekend (zie het voorbeeld in Handboek Personenschade, hoofdstuk 3070, p. 8 en 9, supplement oktober 1997).

4. Peildatum ongeval: tegenargumenten

4.1 De Hoge Raad geeft in het onderhavige arrest aan dat het niet bij voorbaat is uitgesloten als peildatum de dag van het ongeval te kiezen. Aangezien in vrijwel alle gevallen de wettelijke renteaanzegging pas na enige tijd wordt verzonden, kan een dergelijke datum meebrengen dat niet alleen het rendement over de schade-uitkering van het gekapitaliseerde bedrag wordt gemist, maar ook de daarmee te compenseren wettelijke rente.

4.2 Te denken valt dat in die gevallen, waarin oud-BW toepasselijk is, gekozen wordt voor een valutadatum of kapitalisatiedatum die gelijk valt met de datum in de eerste - en meestal enige - wettelijke renteaanzegging waartegen is aangemaand. De vraag is hoe moet worden omgegaan met het kiezen van een rekenrente voor geleden schade die contant gemaakt wordt met ingang van een datum in het verleden. Thans wordt in de rechtspraak veelal gewerkt met een rekenrente van 3 en soms 4 %. In het verleden zijn er echter periodes geweest, gedurende welke een hogere opbrengst te realiseren viel dan de vaak tot uitgangspunt genomen 3 à 4 %.

De hoogte van de rekenrente is bij uitstek een factor die wordt ingeschat met inachtneming van zowel goede als kwade kansen (art. 105 boek 6 BW). Vooral in het begin van de looptijd van een duurschade is de uitkeringsgerechtigde aangewezen op het te realiseren rendement. Door kapitaalonttrekkingen is de restanthoofdsom op het einde van de looptijd sterk teruggebracht. Alsdan kan het in het begin niet of te weinig gerealiseerd rendement veel moeilijker worden gerealiseerd (zie Handboek Personenschade, hoofdstuk 3070, p. 12 ad 5).

Het begroten van een schade door het vaststellen van de benodigde koopsom van een lijfrente met de uitkeringen waarvan de schade kan worden gecompenseerd, is niet goed realiseerbaar bij een terugplaatsen van de kapitalisatiedatum in het verleden.

5. Verjaring

Tenslotte is de kwestie rond de ingangsdatum van de wettelijke rente nog van belang bij het beoordelen van de datum waarop de verjaringstermijn van een duurschade ingaat. Op grond van Asser-Hartkamp (4I, 674)) kan worden aangehouden dat bij een voorzienbare duurschade de verjaring gaat lopen vanaf het moment van het ontstaan, dat wil zeggen de datum van het ongeval. Hartkamp formuleert het aldus:

'Hoe moeten worden geoordeeld indien een door een ongeval veroorzaakte verwonding een voortdurende schade teweeg brengt, bijvoorbeeld regelmatig terugkerende dokterskosten, inkomensschade etc. Naar oud recht bestond hierover verschil van mening ... Met Langemeijer zou ik willen aannemen dat de vijfjarige verjaringstermijn aanvangt op het moment van het ongeval. Op dat moment kan de benadeelde gezegd worden bekend te zijn met de schade, ook met die waarvan te verwachten is dat zij in de toekomst zal worden geleden. Een aparte termijn zal mijns inziens slechts gaan lopen terzake van schadeposten die ten tijde van het ongeval niet behoeven te worden verwacht... De rechtsvordering zal derhalve - behoudens stuiting of verlenging - binnen vijf jaar na het ongeval moeten worden ingesteld, waarna de rechter de verschillende mogelijkheden van art. 6:105 ten dienste staan om de toekomstige schade te begroten.'

Een andere benadering is te vinden in het AOW-arrest, HR 11 september 1992, NJ 1992-746 . Daar bestond de onrechtmatige daad uit het toekennen van een te lage AOW-uitkering. Daar ging de verjaringstermijn lopen telkens wanneer een nieuwe AOW-aanspraak ontstond. Ook voor wat betreft de verjaring is de wijze van begroting van de schade mitsdien van belang.

6. Slot

De advocaat-generaal Mr Bloembergen geeft in zijn (laatste) conclusie voor het arrest van 17 oktober 1997 aan dat er meerdere methoden zijn om een inkomensschade te begroten. Het kiezen van een peildatum (datum ongeval, datum per wanneer de voorschotten de schade niet langer dekken en datum afwikkeling) is van belang voorzover er een verschil ontstaat tussen de wettelijke rente enerzijds en de kapitalisatierente anderzijds. Dat speelt met name een rol indien de op het moment van de afwikkeling geleden schade geheel of gedeeltelijk door middel van voorschotten is vergoed. Het komt mij voor dat het niet in overeenstemming is met de redelijkheid en de billijkheid indien schade die al is geleden en die door middel van voorschotten is vergoed, alsnog door middel van het terugstellen van de peildatum of valutadatum voor vergoeding in aanmerking wordt gebracht, alleen met het oog op het verkrijgen van wettelijke rente. Indien geen voorschotten zijn verstrekt, is het terugstellen van een peildatum op zichzelf niet bij voorbaat uitgesloten, maar het geeft wel problemen bij het kiezen van de uitgangspunten voor de begroting van de schade.

Bulletin 1998, 0 Het PIV-kennissysteem (Bewerkt door Mr V. Hoogland, Projectleider Kennissysteem)

Een veelvoud van ontwikkelingen komt op de WA-verzekeraar af. Vastgesteld moet worden dat de kennis inzake personenschade nog lang niet volledig is en dat wat er aan kennis is zeer verspreid wordt aangeboden.

Door bundeling van kennis kan beter worden geanticipeerd op de veelheid van ontwikkelingen die op de WA-verzekeraars afkomt. Het PIV (Stichting Personenschade Instituut van Verzekeraars) draagt zorg voor het leveren van kennisproducten en diensten op het gebied van personenschade.

Één van de produkten die het PIV onder haar verantwoordelijkheid ontwikkelt, is het PIV-kennissysteem.

Het doel van dit systeem is het ten behoeve van de deelnemende aansprakelijkheidsverzekeraars ontwikkelen, verzamelen en aanbieden van kennis en deskundigheid op het gebied van personenschaderegeling, waardoor verzekeraars beter in staat zijn zich op dit terrein te manifesteren.

Het PIV-Kennissysteem geeft de leden van de stichting toegang tot een produkt waarin de kennis rond personenschade is verenigd.

Tevens biedt het PIV-Kennissysteem de leden van de stichting de mogelijkheid onderling gegevens uit te wisselen.

Daarnaast wordt in het PIV-Kennissysteem alert gereageerd op actuele ontwikkelingen.

In maart van dit jaar is aan de deelnemende verzekeraars een enquête verstuurd. Het doel van de enquête is het inventariseren van de behoefte aan een kennissysteem. Dit heeft de volgende resultaten opgeleverd:

- Van de 42 verstuurde enquêtes zijn er 33 exemplaren ingevuld geretourneerd.

Conclusie: 79% van de aangeschreven verzekeraars heeft gereageerd.

- De vraag of de WA-verzekeraar interesse heeft voor een kennissysteem, is unaniem met ja beantwoord.

Conclusie: 100% van de verzekeraars die gereageerd hebben, is enthousiast over het kennissysteem.

Het aantal gebruikers van het kennissysteem ligt op dit moment rond de 550 personenschadebehandelaars.

Ook is in de enquête een inventarisatie gemaakt van de kanalen die voor het kennissysteem toegankelijk zijn:

- Internet:

Op dit moment aanwezig bij 18 verzekeraars, in de toekomst plus 7.

Conclusie:

76% van de verzekeraars die gereageerd hebben, is in het bezit van een Internet-aansluiting of realiseert dit op korte termijn.

- CD-rom:

Op dit moment aanwezig bij 27 verzekeraars, in de toekomst plus 5.

Conclusie: 97% van de verzekeraars die gereageerd hebben, is in het bezit van een CD-rom-aansluiting of realiseert dit op korte termijn.

- Intern netwerk:

Op dit moment aanwezig bij 25 verzekeraars, in de toekomst plus 2.

Conclusie: 82% van de verzekeraars die gereageerd hebben, is in het bezit van een intern netwerk of realiseert dit op korte termijn.

Begin april 1998 is een start gemaakt met het project PIV-Kennissysteem. De projectgroep bestaat uit de volgende personen:

- mr A.J. Schoonen, Centraal Beheer
- C. Visser, UAP-Nieuw Rotterdam
- mr H.W.C. van Wees, Nationale-Nederlanden
- mevrouw mr V. Hoogland, Projectleider PIV-Kennissysteem

Mr F.Th. Kremer, directeur van het PIV, heeft opdracht gegeven tot het ontwikkelen van het PIV-Kennissysteem en is als opdrachtgever nauw betrokken bij het project.

Gedurende de maand april heeft de werkgroep oriënterende gesprekken gevoerd met de betrokken verzekeraars, Kluwer en Audalet. Begin juni wordt door de werkgroep een projectvoorstel ingediend bij het Bestuur van de stichting en na de zomer hoopt

het PIV een eerste opzet van het systeem operationeel te hebben.

Bulletin 1998, 0 LSA Geschillencommissie declaraties; een tussenstand (Bewerkt door Mr F. Theo Kremer, directeur Stichting PIV)

Een paar jaar geleden heeft LSA het reglement 'Geschillenregeling Declaraties' vastgesteld.

Hierbij kan het gaan om een geschil tussen cliënt en advocaat, maar ook - en dat is tot op heden de praktijk geweest - om een geschil tussen de aansprakelijke partij (dan wel zijn verzekeraar) en het slachtoffer (dan wel zijn advocaat).

De Geschillencommissie toetst de hoogte van de declaraties aan de dubbele redelijkheidstoets van art. 6:96 BW.

Inmiddels heeft de commissie vijf uitspraken gedaan, terwijl er nog een aantal zaken aanhangig is.

In drie van voormelde vijf zaken komt de commissie tot een (doorgaans lichte) matiging van de door de advocaat ingediende declaratie, waaruit blijkt dat een gang naar deze commissie niet bij voorbaat kansloos is.

In een op 24 juni aanstaande te houden Euroforum-studiedag zal ik nader - en soms kritisch - op deze uitspraken ingaan.

In het laatste nummer van Verkeersrecht (VR 1998/4 , p. 100/101) bespreekt R. Gruben de eerste vier uitspraken.

Deze uitspraken (en ook de vijfde) worden voorts - beknopt - weergegeven in de eind vorig jaar op de markt gekomen Nieuwsbrief Personenschade (een uitgave van Samsom).

Geïnteresseerden kunnen de volledige tekst van de tot nu toe verschenen uitspraken bij het PIV opvragen, alsmede de tekst van het reglement van toelichting hierop.

Het lijkt wenselijk dat er vanuit het oogpunt van verzekeraars bezien enige coördinatie zou gaan plaatsvinden, temeer daar er zo langzamerhand wat 'jurisprudentie' zal gaan ontstaan, die ook zal kunnen doorwerken in andere zaken.

Hiertoe lijkt het geïndiceerd zo veel mogelijk 'cleane' zaken naar de commissie te sturen.

Het PIV zal dan ook graag ingeschakeld worden, wanneer één van onze deelnemers zou overwegen naar de commissie te stappen.

Tenslotte meld ik nog binnenkort met enige medewerkers van het Verbond van Verzekeraars te overleggen omtrent de wenselijkheid van een nader contact tussen ons en de LSA over deze Geschillencommissie.

Ik houd u verder op de hoogte.

Bulletin 1998, 0 'Tijdschrift voor vergoeding personenschade' (TVP) (Bewerkt door J.L.M. Misana, lid van de Raad van Advies Stichting PIV)

Law & Practice Publishers B.V. introduceren eind mei/begin juni 1998 een nieuw kwartaal-tijdschrift onder de naam Tijdschrift voor Vergoeding Personenschade.

De belangstelling voor vergoeding van personenschade is groeiende. Een afspiegeling daarvan kan gezien worden in de begin dit jaar opgerichte Stichting Personenschade Instituut van Verzekeraars (PIV) en het Nationaal Platform Personenschade (NPP).

Vergoeding van personenschade heeft een multidisciplinair karakter, vandaar dat de opzet van dit nieuwe tijdschrift multidisciplinair is en de redactie kiest voor een praktisch-wetenschappelijke aanpak. De redactie bestaat uit:

- mr Chr. Van Dijk, advocaat bij Kennedy Van der Laan;
- H. Hoencamp, register geneeskundig adviseur, oud-voorzitter KNMG;
- mevrouw mr S. Luyt, chef letselschadeteam ANWB;
- J.L.M. Misana, lid Raad van Advies PIV;
- mevrouw mr I.F. Pardaán, senior jurist bij GAK Nederland B.V.;
- mr L.J.F.E. de Wijkerslooth, advocaat bij Dirkzwager, redactie-secretaris.

Overeenkomstig de multidisciplinaire invalshoek zal het eerste nummer van dit nieuwe tijdschrift op 3 juni 1998 worden aangeboden aan de heer drs W.J. Deetman in diens hoedanigheid van voorzitter van het NPP.

In het eerste nummer wordt onder meer een artikel opgenomen van mijn hand met als titel: Vergoeding van personenschade, Aansprakelijkheidsrecht of Afwentelingsrecht?

Ik geef een kort overzicht omtrent de ontwikkelingen op het terrein van het aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht gedurende de afgelopen veertig jaar.

Gaandeweg vervaagt schuldaansprakelijkheid, dan wel wordt schuldaansprakelijkheid expliciet vervangen door risico-aansprakelijkheid.

Zelfs nu de overheid verder terugtreedt op het terrein van personenschadedekking wordt geen aandacht besteed aan schadevergoedingsnormen, die nog stammen uit de wereld van strikte schuldaansprakelijkheid.

Ik bepleit dan ook herziening van het samenstel van publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verzekering. Daarbij ruim ik een gedeeltelijke plaats in voor genormeerde directe verzekering.

De recente ontwikkelingen op het terrein van sociale verzekering krijgen uitvoerig aandacht in een artikel van mevrouw mr I.F. Pardaán.

Voorts wordt een aantal relevante arresten besproken op gevarieerd gebied met betrekking tot personenschade.

In het mei-nummer van de Nieuwsbrief Personenschade bespreek ik het arrest Chubb Lips/Jansen; HR 30 januari 1998, RvdW 1998,34 C.

In de behandelde casus stelt eiser een vordering in voor materiële en immateriële schade wegens in de dienstbetrekking opgelopen psychische schade op grond van onheuse bejegening door een chef.

De vordering was gebaseerd op art. 7A:1638x BW (oud) en subsidiair op art. 7A:1639s BW (oud).

De materiële schade werd toegekend op grond van art. 7A:1639s BW thans art. 7:681 BW - kennelijk onredelijke beëindiging -, doch de immateriële schadevordering wegens de opgelopen psychische schade werd op de voet van art. 7A:1638x BW (oud), thans art. 7:658 BW, verworpen, onder meer omdat '... psychische schade als door Jansen gesteld - dat is psychische schade ten gevolge van bejegening door een chef en het ontbreken van afdoende begeleiding bij de invoering van

automatisering - niet behoort tot de schade waarvan op de voet van deze bepaling vergoeding kan worden gevorderd!.

Naar mijn opvatting zou art. 7A:1638z BW (oud), thans art. 7:611 BW - goed werkgever/werknemerschap - een ruimere mogelijkheid bieden.